

**YARGITAY**  
**10. HUKUK DAİRESİ**

**Esas No.** 2012/21515  
**Karar No.** 2013/13762  
**Tarihi:** 05.03.2013

**İlgili Kanun / Madde**  
**506.S. SSK/ 10,26**

- **RÜCU**
- **İŞVERENİN KUSURSUZ SORUMLULUĞU İÇİN İŞÇİNİN İŞ KAZASINDAN SONRA KURUMA BİLDİRİLMİŞ OLMASININ GEREKMEŞİ**
- 

**ÖZETİ** , yasanın 10. maddesine göre ise 9. maddede öngörülen işe giriş bildirgesini süresinde Kuruma intikal ettirmeyen işverenler hakkında 26. maddede öngörülen sorumluluk halleri aranmaksızın, zararlandırıcı sigorta olayı nedeniyle Kurum tarafından bağlanan gelir ve harcamanın işverenden tahsil edileceğini düzenlemiştir. Yani, davalı işverenin 506 sayılı Yasanın 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Yasının 2. maddesiyle değiştirilen ve 08.09.1999 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 9 ve 10. maddesi hükmüne göre rücu alacağından sorumluluğu için; işe giriş bildirgesinin sigortalının, işe başlatılmasından önce verilmemiş olması ve zararlandırıcı sigorta olayının da işe giriş bildirgesinin kuruma verilmesinden önce meydana gelmesi gerekir.

506 sayılı Yasanın 10. maddesi ile işverenin kusursuz sorumluluğunun oluşabilmesi için, zararlandırıcı sigorta olayının, işe giriş bildirgesinin Kuruma veya iadeli-taahhütlü olarak postaya verilmesinden önce meydana gelmiş olması arandığından, zararlandırıcı sigorta olayına uğrayan sigortalıya ait bildirgenin işe başlatılmadan önce iadeli-taahhütlü olarak postaya verilip verilmediğinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Hukuk Genel Kurulunun 19.03.2008 tarih ve 2008/10-254 E., 2008/266 K, sayılı kararlarında da belirtildiği gibi, 22.09.2005 tarihli iadeli-taahhütlü olarak Kuruma postalanan işe giriş bildirgesinin, aynı gün meydana gelen kazadan önce postaya verildiğinin kanıtlanması yükümlülüğü davalı işverene ait olup, bu amaçla, iş kazasının saati ile posta idaresinden evrakın kabul saatinin belirlenerek, işe giriş bildirgesinin iş kazasının oluşmasından sonra postaya verildiğinin anlaşılması halinde ise, olayda 10. Madde koşullarının oluştuğu kabul edilmelidir.

Mahkemece; yukarıda açıklandığı şekilde, sigortalının işe başlama ve işe giriş bildirgesinin veriliş saati belirlenmeksizin, yazılı şekilde karar verilmiş olması isabetsiz bulunmuştur

Dava, iş kazasında ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirlerin 506 sayılı Yasanın 10 ve 26. Maddeleri uyarınca rücu tahsili istemine ilişkindir.

Mahkemece, ilamında belirtildiği şekilde davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Hükmün, davacı avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Hatice Kamışlık tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Dava; olup, 5510 sayılı Yasanın 21. maddesiyle yeniden getirilen "sigortalı veya hak sahiplerinin işveren den isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı" tazmin hükmünün, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğü öncesinde gerçekleşen iş kazalarından kaynaklanan rücu tazminat davalarında uygulanmasına olanak veren bir düzenleme bulunmadığı gözetildiğinde, davanın yasal dayanağını 506 sayılı Yasanın 9, 10 ve 26. Maddeleridir.

506 sayılı Yasanın 9. maddesi; "işveren çalıştıracağı kimseleri, işe başlatmadan önce örneği Kurumca hazırlanacak işe giriş bildirgeleriyle Kuruma doğrudan bildirmekle veya bu belgeleri iadeli-taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür. İnşaat işyerlerinde işe başlatılacak kimseler için işe başlatıldığı gün Kuruma veya iadeli-taahhütlü olarak postaya verilen işe giriş bildirgeleri ile Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilen işyerlerinde işe alınan işçiler için en geç bir ay içinde Kuruma verilen veya iadeli-taahhütlü olarak gönderilen işe giriş bildirgeleri de süresi içinde verilmiş sayılır.

Dışişleri Bakanlığının sigortalı olarak yurtdışı göreve atanan personeli için işe giriş bildirgeleri ise, Kuruma en geç üç ay içinde gönderilir. " hükmünü içermektedir.

Anılan yasanın 10. maddesine göre ise 9. maddede öngörülen işe giriş bildirgesini süresinde Kuruma intikal ettirmeyen işverenler hakkında 26. maddede öngörülen sorumluluk halleri aranmaksızın, zararlandırıcı sigorta olayı nedeniyle Kurum tarafından bağlanan gelir ve harcamanın işveren den tahsil edileceğini düzenlemiştir. Yani, davalı işverenin 506 sayılı Yasanın 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Yasının 2. maddesiyle değiştirilen ve 08.09.1999 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 9 ve 10. maddesi hükmüne göre rücu alacağından sorumluluğu için; işe giriş bildirgesinin sigortalının, işe başlatılmasından önce verilmemiş olması ve zararlandırıcı sigorta olayının da işe giriş bildirgesinin kuruma verilmesinden önce meydana gelmesi gerekir.

Olay sonrasında düzenlenen müfettiş raporunda; sigortalının söz konusu işyerinde 20.09.2005 tarihi itibarıyla çalışmaya başladığı, tescil tarihinin 20.09.2005 olarak düzeltilmesi gerektiği, işe giriş bildirgesinin, iş kazasının meydana geldiği 22.09.2005 tarihi itibarıyla iadeli taahhütlü olarak postaya verilip verilmediğinin Kurum kayıtlarından kontrolünün gerektiği belirtilmiş, müfettiş raporu sonrasında sigortalının işe girişinin 20.09.2005 olarak düzeltildiği ve işveren hakkında idari para cezasının uygulandığı, 04.10.2006 tarihli işe giriş bildirgesinden anlaşılmıştır.

Somut uyumsuzlukta 10. Madde koşullarının oluşup oluşmadığının belirlenebilmesi için öncelikle sigortalının işe giriş tarihinin belirlenmesinde zorunluluk bulunmaktadır. Sigortalının 22.09.2005 tarihinde işe başladığı anlaşılır ise; inşaat işyerlerinde işe başlatılacak kimseler için, işe başlatıldığı gün Kuruma veya iadeli-taahhütlü olarak postaya verilen işe giriş bildirgeleri süresinde verilmiş sayılacağından, olayda 10. Madde koşulları oluşmadığının kabulü gerekecektir.

Sigortalının, 20.09.2005 tarihinde işe girdiğinin anlaşılması halinde ise; 506 sayılı Yasanın 10. maddesi ile işverenin kusursuz sorumluluğunun oluşabilmesi için, zararlandırıcı sigorta olayının, işe giriş bildirgesinin Kuruma veya iadeli-taahhütlü olarak postaya verilmesinden önce meydana gelmiş olması arandığından, zararlandırıcı sigorta olayına uğrayan sigortalıya ait bildirgenin işe başlatılmadan önce iadeli-taahhütlü olarak postaya verilip verilmediğinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Hukuk Genel Kurulunun 19.03.2008 tarih ve 2008/10-254 E., 2008/266 K, sayılı kararlarında da belirtildiği gibi, 22.09.2005 tarihli iadeli-taahhütlü olarak Kuruma postalanan işe giriş bildirgesinin, aynı gün meydana gelen kazadan önce postaya verildiğinin kanıtlanması yükümlülüğü davalı işverene ait olup, bu amaçla, iş kazasının saati ile posta idaresinden evrakın kabul saatinin belirlenerek, işe giriş bildirgesinin iş kazasının oluşmasından sonra postaya verildiğinin anlaşılması halinde ise, olayda 10. Madde koşullarının oluştuğu kabul edilmelidir.

Mahkemece; yukarıda açıklandığı şekilde, sigortalının işe başlama ve işe giriş bildirgesinin veriliş saati belirlenmeksizin, yazılı şekilde karar verilmiş olması isabetsiz bulunmuştur.

2-Davanın yasal dayanaklarından olan 506 sayılı Yasının 26. Maddesi hükmü uyarınca, davalının rücu alacağından sorumluluğu, ancak maddede öngörülen koşulların gerçekleşmesi halinde mümkündür. Bu maddeye dayanan rücu davalarında kusurun belirlenmesinde, mahkemece, öncelikle iş kazasının ne şekilde olduğu, dosya içeriğindeki tüm deliller takdir olunarak, varsa çelişki giderilerek belirlenmeli ve kabul edilen maddi olgular doğrultusunda, kusur oran ve aidiyeti konusunda bilirkişi incelemesine gidilmelidir.

Bilindiği üzere, işçilerin beden ve ruh sağlığının korunmasında önemli olan yön, iş güvenliği tedbirlerinin alınmasının hakkaniyet ölçüleri içinde işverenlerden istenip istenemeyeceği değil, aklın, ilmin, fen ve tekniğin, tedbirlerin alınmasını gerekli görüp görmediği hususlarıdır. Bu itibarla işverenler, mevzuatın kendisine yüklediği tedbirleri, işçilerin tecrübeli oluşu veya dikkatli çalıştığı taktirde gerekemeyeceği gibi düşünceler ile almaktan çekinemeyeceklerdir. Çalışma hayatında süre gelen kötü alışkanlık ve geleneklerin varlığı da, işverenlerin önlem alma ödevini etkilemez. İşverenler, çalıştırdığı sigortalıların beden ve ruh bütünlüğünü korumak için yararlı her önlemi, amaca uygun biçimde almak, uygulamak ve uygulatmakla yükümlüdürler.

Davaya konu somut olayda sigortalı, davalıya ait bina inşaatında 6. Katta kalıp betonlarının sökülmesi sırasında zemine düşerek vefat etmiş, olay nedeniyle açılan Çorum 3. Asliye Ceza Mahkemesinin 2008/235 E.-2008/291 K. Sayılı dava dosyasında alınan 27.04.2006 tarihli kusur raporunda, işveren 4/8,

kazalı 4/8 kusurlu bulunmuş, sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş, Mahkemece iş bu rücu davasında kusur raporu alınmaksızın, ceza davasında alınan kusur raporu esas alınarak karar verilmiştir.

Borçlar Kanununun 53. maddesi hükmü gereğince, hukuk hakimi kesinleşen ceza mahkemesi kararındaki maddi olgu ile bağlı ise de, kusur raporu ve oranları ile bağlı değildir. Ceza mahkemesi kendine has usuli olanakları nedeniyle hükme esas aldığı maddi olayların varlığını saptamada daha geniş yetkilere sahiptir. Bu nedenle ceza mahkemesinde saptanacak maddi olayın yargısal bir kararla saptanmış olması gerçeğinin hukuk hakimini de bağlaması gerekir. Bu hal; Kamunun yargıya olan güveninin korunmasının bir gereği olduğu gibi, söz konusu Borçlar Kanununun 53. maddesinde öngörülen kuralın da doğal bir sonucudur. Nitekim bu husus, Yargıtay'ın yerleşmiş ve kökleşmiş görüşleri ile de kabul edilmiş bulunmaktadır.

Mahkemece, dava konusu iş kazasında; iş kazasının gerçekleştiği iş kolu ile, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanlarında uzman kişilerden seçilecek bilirkişi kurulundan, yukarıda sıralanan maddi ve hukuki olgular ışığında yeniden yapılacak incelemeyle; mevzuat uyarınca hangi önlemlerin alınması gerektiği, bu önlemlerin işverence alınıp alınmadığı ve alınmış önlemlere sigortalının uyup uymadığı, yönleri yargısal denetime elverişli biçimde irdelenip, tarafların kusur oranı ve aidiyeti konusunda yeni rapor alınması gereği üzerinde durulmaksızın, eksik ve yetersiz incelemeye dayalı kusur raporu esas alınmak suretiyle sonuca varılması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davacı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

**SONUÇ:** Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 05.03.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.